

In gesprek met een echte Reuselnaar

“Iemus z’n karakter wordt bepôlt dur z’n genen. Alle goeie dingen krédde mee en de kanoi dingen krédde ur gratis bé.”

Jos Daniels met zijn Haflinger paardje Linda, op 7 april 2009.

Nelleke van Toorte Girt te midden van haar oom Toorte Sjef en tante Nelleke, respectievelijk broer en zus van haar vader, omstreeks 1920. Bij hen is Nelleke vanaf haar geboorte opgevoed en opgegroeid.

Aan het woord is de 68-jarige Jos Daniëls, de derde in de rij van de zestien kinderen van Harrie Daniëls, beter bekend als De Kuster en van zijn vrouw Nel van Gompel in Reusel *Nelleke van Toorte Girt* genoemd.

Voorouders

Opa, Klaas Daniëls, die in Reusel bekend was als *Bônnekes Klaos* had in 1920 een sigarenfabriek onder de naam Daniëls en Co. Zijn fabriek stond aan de Lensheuvel. Het pand, dat ook zijn woonhuis was, staat er nog steeds. Het is het hoge huis, het derde pand aan de linkerkant vanaf de Wilhelminalaan. Zelf heb ik opa als fabrikant niet meer meegemaakt want hij is daarmee gestopt voor ik op 29 november 1940 geboren ben. Opa herinner ik me als een goei *mér* soms ook *wel krikkel* persootje. Hij heeft heel zijn leven hard gewerkt. Op hoge leeftijd werkte hij nog bij de Aida om te zorgen dat de machines in goede staat bleven.

Oma, Marie Stappaerts, was een trots iemand die het heel belangrijk vond dat wij, haar kleinkinderen, altijd netjes voor de dag kwamen. Dat was ook wel nodig want we hielden wel van kattenkwaad en dan ging er vaak wel iets kapot.

Bij opa en oma werd veel gekaart en vooral oma wilde altijd winnen. Als opa haar betraptte als ze zich naar zijn idee zich niet helemaal aan de regels van het kaartspel hield, kwam zijn karakter naar boven en was het *kot* te klein.

Op verjaardagen en Nieuwjaar keken we uit naar het vaste bezoek van opa en oma. We wisten uit ervaring dat de portemonnee van oma dan opening en we van haar een gulden kregen en later toen we groter waren maar liefst een rijksdaalder. Dat waren voor ons vorstelijke bedragen en we waren dan even de koning te rijk. Bij opa moesten we vooral zijn met de kermis als hij een borreltje op had. Dan liet hij zijn zuinig karakter volledig varen en kregen we van hem royaal kermisgeld.

Opa en oma Daniëls kregen 14 kinderen waarvan er een vroeg overleden is. Onze pa was het oudste kind. Hij

is geboren op 29 december 1909. Ons moe, Nel van Gompel, was een dochter van Girt van Gompel alias *Toorte Girt* en van *Jônneke* de Bruijn. Ze is geboren op 15 mei 1913. Opvallend is dat ze niet bij haar ouders is opgegroeid maar bij de broer en zuster van haar vader te weten *Toorte Sjef* en *Toorte Nelleke*. De laatste was ook peettante van haar. Toen onze pa trouwde met ons moe trouwde hij ook een beetje met *Toorte Sjef* en *Toorte Nelleke* want die bleven bij hen wonen.

Ouderlijk gezin

In ons gezin werden in 25 jaar tijd 16 kinderen geboren. Als derde in die rij zag ik, in het eerste oorlogsjaar op 29 november 1940, het levenslicht. Precies negen maanden voor ik geboren ben was het 29 februari 1940. Op die schrikeldag kregen onze buurtgenoten Jan Moeskop en zijn vrouw Cato van de Velden een zoon die ze Jos noemden. Onze pa heeft wel eens lachend verteld dat die gebeurtenis, met de dreigende oorlog in het verschiep, de aanleiding was om er nog een soldaatje bij te willen want met 2 kon hij de oorlog niet winnen. Twee jongere broertjes van mij zijn heel jong overleden. Onze Peter is in

de zomer van 1954 op 2-jarige leeftijd op straat door een paard omvergelopen en is later in het ziekenhuis aan zijn verwondingen overleden. Enkele jaren later kregen we weer een broertje die ook Peter genoemd werd. Ook hij is op ongelukkige wijze op jonge leeftijd overleden. Veel later, op 22 december 1990 is na een slopende ziekte mijn oudste broer Siraar overleden. Het waren harde klappen voor mijn ouders en de rest van ons gezin. We zullen het nooit meer vergeten, vertelt Jos geraakt.

Onze pa was behalve sigarenmaker ook koster. Koster was in die tijd een baantje van 7 dagen in de week. Op werkdagen moest hij meestal al om half zeven in de kerk zijn om e.e.a. klaar te zetten voor de kerkdiensten. Vaak ging hij 's avonds direct vanaf de sigarenfabriek weer naar de pastorie om er zijn werkzaamheden uit te voeren. Hij deed er allerlei werk zoals in het jachtseizoen hazen en konijnen slachten, het drukwerk voor de bidprentjes verzorgen, grafzerken regelen, de moestuin van de pastoor *umspaoien* en de tuin en het kerkhof verzorgen. Het laatste samen *Sammie van Péér Snip* (Vosters). Ook moest hij bij 600 Reuselse abonnees het bisdomblad,

Sjefoom van Gompel op het erf van zijn huis, omstreeks 1930. Hij was peetoom van Jos de Kuster die ook naar hem vernoemd is. Jos bewaard heel goede herinneringen aan hem.

de Sint Jansklokken, bezorgen en op al die adressen ook het zogenaamde *klôkskesgeld* ophalen. Toen wij, de oudste jongens wat groter waren hielpen we hem daarmee. Ik deed dat samen met Sjefoom. Vaak at onze pa alleen tussen de middag bij ons thuis en zagen we hem voor de rest van de dag niet.

Onze pa was koster met hart en ziel, later heeft hij daar de pauselijke onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice" (voor Kerk en Opperpriester) voor ontvangen waar hij heel vereerd mee was.

Wel moet het me van mijn hart dat onze pa, die in Reusel bijna 60 jaar kerkkoster is geweest, niet vermeld werd in het boek "Acht Eeuwen Kerken in Reusel", uitgegeven door de Heemkunde Werkgroep Reusel. Dat is bij de familie en vooral bij ons moeder heel hard aangekomen, vertelt Jos gemeend.

Het kosterschap van onze pa had wel een weerslag op ons gezin en het was niet altijd mogelijk de vaderrol goed uit te voeren. Vaak nam *Sjefoom* die rol van hem over. Hij was een zachte goede mens die het heel goed met ons voor had en

Zilveren bruiloftsfeest bij het grote gezin van Bônnekes Klaos en Marie Stappaerts in 1934. Achter v.l.n.r. Jos, Harrie, Adrie, Nella, Emma, Fons, Gust en Jeanne. Midden v.l.n.r. vader, Nico, Hortense, Jan, Annie en moeder Marie. Voor Ria en Truus.

zorgde zo goed en kwaad als dat ging dat we "in het gareel bleven lopen". Het was mijn peetoom naar wie ik ook genoemd ben en die veel met me op had. Vaak nam hij me in bescherming wanneer ik van onze pa straf verdiend had. Toen ik 10 jaar oud was kreeg ik van *Sjefoom* wekelijks een pakje sigaretten van 10 stuks van het merk Turmak.

Bij ons thuis hadden we bijna altijd wel een geit die we regelmatig voor een eigen gefabriceerd *kôrke* spanden. Op een gegeven moment was onze geit verdwenen. Later bleek dan dat ons geitje in de pot zat. We mochten dat niet weten omdat onze pa en ons moe dachten dat we er dan niets van zouden lusten. We maakten gebruik van de vrijheid die er door de afwezigheid van onze pa ontstond. Bovendien waren we geen lieverdjes die stil op een stoel bleven zitten. Verre van dat! Dikwijls

moest onze pa bij thuiskomst straf uitdelen die we te goed hadden. In de praktijk kwam dat er dan niet meer van omdat er te veel tijd overheen was gegaan.

Verbrede Lensheuvel

Ons huis stond aan de linkerkant van de zogenaamde verbrede Lensheuvel en had huisnummer 61. Rechts naast ons huis stond het oude pand waar het gezin van Péér van Gompel woonde, hij was een neef van ons moeder. Dat huis had hij gekocht van *Toorte Sjef* en *Toorte Nelleke* die daar eerst samen met ons moeder hebben gewoond. Links van ons woonde het gezin van Bernard Baars en tante Jo van Gompel. Bij hun woonde in hun voorkamertje ook ons grutje *Jônneke* de Bruin. Ome Bernard was van Gelderse afkomst, zijn hobby was klompenmaken. Tegenover ons huis stond de *schôpskooi* van Snippe Louis

De jongedames Nelleke van Toorte Girt en Jo Blankers (links), omstreeks 1933.

Het gezin van Toorte Girt en Jônneke de Bruijn voor hun boerderij aan de Achterste Heikant, omstreeks 1936. Hun kinderen v.l.n.r. Toke, Trees, Cor, Marten, Jan, Jana, Drieka en Nel. Hun dochters Mie en Jo waren die dag afwezig omdat ze elders "dienden".

Vijf dochters van Toorte Girt en Jônneke de Bruijn keren met "aanhang" terug van het kermisterrein, omstreeks het jaar 1938. V.l.n.r. Toke met Jan Baijens, Jana met Jo Tabbers, Trees met Marinus van Kessel, Cor met Harrie Smids en Nelleke met Harrie de Kuster. Op de achtergrond de Sint Jozefschool en het Fratersklooster.

(Vosters). Links daarvan woonde het gezin van *d'n Brouwer* (Janus Kerkhofs). Daar stond de brandweerkazerne, zijn woonhuis en zijn "Exota" limonadefabriekje. Daarnaast woonde het gezin van Adriaan Willekens en juffrouw Mina. Op het grasveld voor de brandweerkazerne ging

ik vaak met mijn broers Siraar, Nic en Gust en de buurjongens Jos van Jaon Pauw (de Laat) en Piet en Kees Boer (Jansen) voetballen. Kwam de bal in *d'n hof van d'n Brouwer* terecht dan werd z'n vrouw, die we 't *Brouwerinneke* noemden boos en waren de poppen aan het dansen.

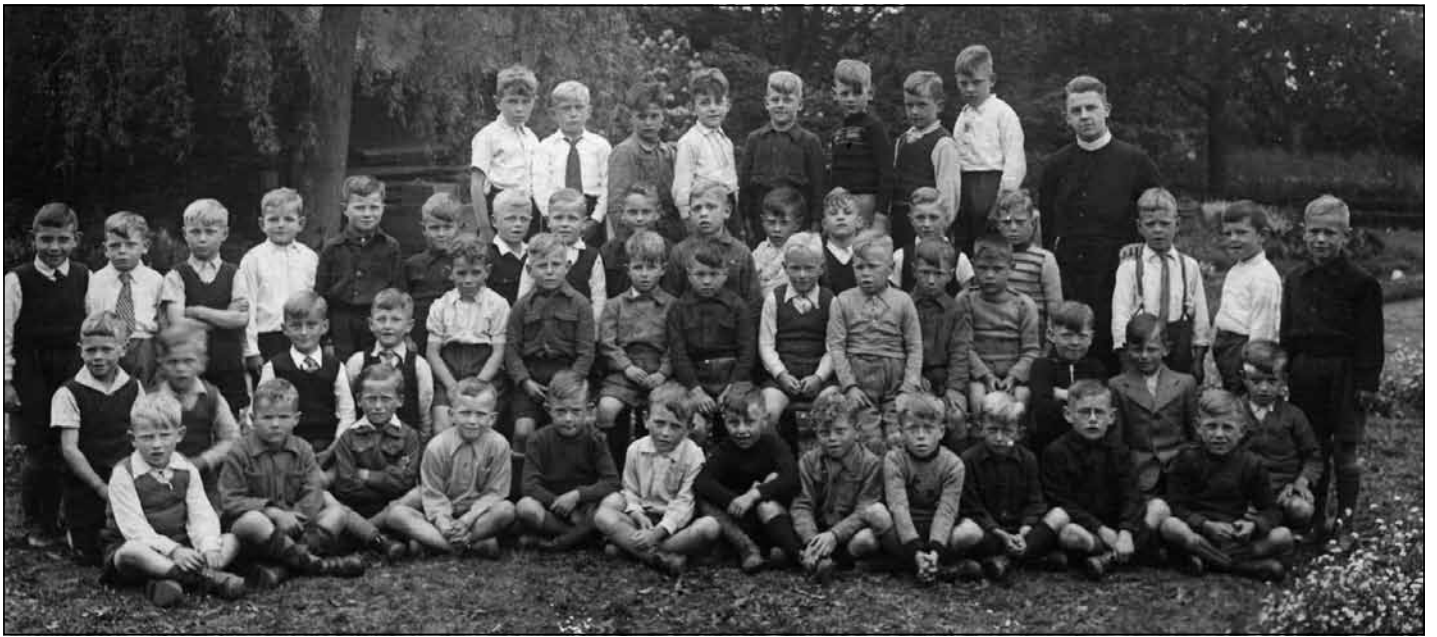
Harrie de Kuster en zijn vrouw met hun oudste kinderen in hun tuin aan de Lensheuvel. Hun kinderen v.l.n.r. Nic, Jos, Gust op schoot van moeder en Siraar. Op de achtergrond de schuur van "Prookes". De geit zou op een gegeven moment in "de pot" verdwijnen.

Dat de sacramentsprocessie in de zestiger jaren jaarlijks naar de verbrede Lensheuvel trok, was een belevens voor heel Reusel en vooral voor de inwoners van de Lensheuvel. De hele straat en de voorkamers van de huizen werden versierd en het hele dorp kwam naar de Lensheuvel. Er kwam familie en kennissen op bezoek uit de wijde omgeving. Bij ons kwamen de zusters van ons moeder met hun aanhang op bezoek, ze woonden in Boxtel, Tilburg en Eindhoven. Het "Rijke Rooms Leven" in zijn glorie dagen! De verbrede Lensheuvel was een buurt waar het goed thuiskomen was, we hebben er altijd heel *goeien aord* gehad, vertelt Jos

Hulp in de huishouding

Ons moeder was 25 jaar lang bijna altijd in verwachting of herstellende van een bevalling. Gelukkig konden mijn ouders dan rekenen op hulp in de huishouding zonder dat daar een vergoeding tegenover stond. Er werd o.a. hulp geboden door *Gon van d'n Haoverzak* (van Gorp) de vrouw van Narris Wouters, *Nel van het Keeltje* (van Herck), de vrouw van *Jan Pee* (van Limpt). Ook oma Daniëls stuurde mijn tantes Hortense, Truus en Ria om te komen poetsen en strijken en te zorgen dat we er goed *bijliepen*. In ons gezin was veel voedsel nodig. Trien van *d'n Haoverzak*, de moeder van Gon, stopte niet alleen onze sokken maar schildte voor ons elke dag een volle emmer *erpel*. We waren klant bij 2 bakkers te weten bakker Schellens en bakker Adams. Om beurten mochten die iedere dag 10 broden brengen. Ons moeder tenslotte, kocht elke week twee kisten appels en een kist sinaasappels die na een week weer leeg waren.

Zaterdags werden we met z'n allen gewassen in de teil. De grote fornuisketel werd dan warm gestookt met *mutserd* (takkenbossen). An van Péérke van Gompel en Dien Baars stopten ons, om beurten in de grote teil, waar als er een paar in waren geweest een dikke laag drabbige zeep op stond. Het water werd namelijk niet of nauwelijks ververst. Naspoelen gebeurde in een kleiner

In het schooljaar 1946/1947 gaf frater Guobertus in de eerste klas les aan maar liefst 53 jongens. Eerste rij v.l.n.r. van Limpt, Jan van Waote Piet (van Gompel), Frans van Prinsen Willem (van Limpt), Fons van de Mulder (Coppens), Jan van Mil van Kaethoven, Wim van Niek van Bonne Jon (van Limpt), Leo van Waote (van Gompel), Theo van Leendert Sanders, Ad van Miete (Kerkhofs), Jan Butterbrod, Kees van Kemele Sieme (Kemenade) en Gust Bierings.

Tweede rij v.l.n.r. Jan Kokx, Jan van Henke Sieme (Vosters), Kees van de Smalle (van Herk), Noud Bierings, Jan van Hoppe, Wim van Celen Boer (van Limpt), Jos van Hoppe, Janus Das, Mutsaarts, Thijs van de Mutte (van Limpt), Jan Orrie (Dirks), Harrie Gijb(els), Harrie van Dooren, Harrie Sjol (Lavrijsen) en Toon Noeres (van Limpt).

Derde rij v.l.n.r. Jo van de Zwarte (van Limpt), Toon Verhagen, Jan Coop (Adams), Gerrit Verhagen, Bert Dut (Adams), Harrie van Eekert, Jan van Prinse Tuntje (van Limpt), Kees van Kuuske Wouters, Jos van Boere Sjef (van Loon), Jos van de Kuster (Daniëls), Giele Gijb(els), Jos van Loon, Jan Maas, Niek van Smed de Kroon, Harrie de Clown (Verhagen), Piet Boer (Jansen) en Peer van Graort van Gompel.

Vierde rij v.l.n.r. Jos Potlepel (de Laet), Toon van Gompel, Wim Gijb(els), Sjarel Gevers, Frans Boterhond (Groenen), Ad de Kort, Frans Spuit (van Limpt) en Frans Gijb(els).

teiltje en dan zagen we er weer *spik en span* uit.

Schooltijd

Een van mijn vroegste herinneringen waren de bevrijdingsdagen van september 1944, ik was toen pas 4 jaar oud. Eerst zaten we dagenlang samengepakt in de schuilkelder die onze pa samen met ome Bernard Baars had gemaakt. Overal in de buurt hoorden we granaten inslaan, ook vlakbij onze schuilkelder. Het was onverantwoord er te blijven en zijn daarom tussen het schieten door op een platte wagen met een paard ervoor naar Eersel gevlucht. Op de wagen zaten behalve mijn broers, ome Bernard Baars met tante Jo en *grutje* van Gompel, *Toorte Sjef* en *Toorte Nelleke* en ook ons moeder die toen hoogzwanger was van onze Fons. Dat het gebeuren een diepe indruk op mij maakte, weet ik nog goed.

Van de kleuterschool weet ik nog dat ik bij zuster Rosaline zat samen met ongeveer 50 klasgenootjes. Het leren op de lagere school was niet mijn hobby. Veel trok ik op met mijn broers om te ravotten en kattenkwaad uit te halen. Dat kon gebeuren op straat als daar de gelegenheid voor was en met diegenen die in de buurt waren. Op een keer ging onze Gust voor de grap als dood in het karspoor liggen bij ons in de buurt. Jet Tielemans zag dat en kwam huilend naar mijn ouders om te vertellen dat onze Gust daar dood had zien liggen. Echter, toen ze weer op de plek des onheil waren was Gust verdwenen. Wij stonden met hem achter een boom te lachen. Bij thuiskomst ging het lachen snel over, dat weet ik nog wel.

Later op de ambachtsschool had ik niet zo'n zin in de theorievakken, de praktijk van het timmervak ging me

Jos van de Kuster aan het werk bij Snippe Marie. Hier is hij omstreeks 1955 in de buurt van 't Heike bezig met het binden van haverschoven. Dit soort uitgestrekte haver- en roggevelden is in Reusel al lang verleden tijd!

Vier kinderen van Harrie de Kuster voor hun huis aan de Lensheuvel 61. Staande Martien en Bernard, hurkende Elly en Sjan.

daar van de school klachten over kwamen zei onze pa: "Es gé nie wilt leren dan gôdde mér nôr 't fabriek."

Sigarenfabriek

Op 1 juli 1955 begon ik bij sigarenfabrikant Aida, vooraan in de Lensheuvel, waar onze pa ook werkte. Daar werd ik bosjeskeerder. De werkweek was 48 uur lang, inclusief de zaterdagvoormiddag. Hoewel hij dat aanvankelijk niet wilde leerde ik bij onze pa het sigarenmakervak en op mijn 15-jarige leeftijd werd ik, met toestemming van meesterknecht Janus van de Palen, sigarenmaker. Ik zat toen naast Toon Gist (Hendricks) waarvan ik alle dorpsgeheimen hoorde, weet ik nog wel. In die tijd kwam Gust van Giele Stappaerts in het sanatorium terecht en ging ik op zijn boerderij de koeien melken. Dat moest 's morgens gebeuren voor ik naar de Aida ging en 's avonds ook weer. De groep *uitschieten* en de koeien verzorgen hoorde daar ook bij.

veel beter af. Regelmatig spijbelde ik om te kunnen werken in de maïs en de erpel op onze Hooge Ekker van ongeveer 1 hectare groot. Toen

Zilveren Bruiloft in het grote gezin van Harrie de Kuster en Nel van Toorte Girt op 5 oktober 1961. Voor v.l.n.r. Martien, Sjan, Ellie, pa, Hariëtte, moeder met zoon Wil en Karien. Tweede rij v.l.n.r. Fons, Jan, Ria, Nic en Siraar. Achter Gust en Jos.

In het najaar verkocht ik St. Alphon-suskalenders. Bijna overal waar ik kwam werd er gekocht. Het was tenslotte voor een goed doel, zowel voor de kerkelijke organisatie als voor mij, lacht Jos.

Veeboer

Toen ik een jaar of 16 was ging ik samen met Gerrit Borgmans de boer op om kalveren op te kopen voor Frans van 't Kléén Willeke (Meulenbroeks) uit Hooge Mierde. Hiervoor kregen we zo'n 25 gulden per kalf. Heel lucratief dus!

Bij Jos van *Roymanne Sjef* (van Gompel) kocht ik op een keer een zeug voor 375 gulden. Toen ik ermee door de Lensheuvel liep kon ik er van Péér van *Roymanne Sjef* al direct 75 gulden meer voor krijgen, een weekloon van een sigarenmaker. Het was maar goed dat ik het niet gedaan heb want mijn zeug bracht 12 biggetjes groot die ik voor 55 gulden per stuk kon verkopen aan Bas van der Zanden die ook bij de Aida werkte. Op het hoogtepunt had ik 16 mestkalveren en 4 mestvarkens bij ons thuis in het kleine schuurtje staan.

Diensttijd

Mijn diensttijd begon in Maastricht bij de infanterie waar ik opgeleid werd tot Mortierist. Later kwam ik in Oirschot terecht. Een fanatieke soldaat was ik niet, dikwijls zag ik de zin er niet van in. De zes weken oefening in het Franse La Courtine zit nog wel in mijn geheugen. We reden ernaar toe achterin een drietonner met harde houten banken. Het was er wekenlang koud en nat, misère zeggen de Fransen.

Om de tijd nuttig te besteden verkocht ik marsrepen die ik voor 20 cent inkocht en voor 40 cent verkocht. Mijn standplaats Oirschot had ook nog als voordeel dat ik regelmatig naar mijn vriendin, Lies Michiels in Netersel kon. Zondags gingen we toen in Reusel uit bij *Jônnekes* in Klein Amsterdam waar Gust Faes, Jantje van de *Frééte* (Hermans), Jan den *Aoi* (Lavrijsen) en Charel *Krekel* (Heesters muziek maakten. Een mooie tijd was dat!

Tuinder

Oma Jônneke van Gompel-de Bruijn en haar dochter Drieka omstreeks 1946. Op de achtergrond links de woning van Janus d'n Brouwer met rechts zijn "Exota" limonadefabriekje.

In 1962 ging het niet goed in de sigarenindustrie. Bovendien wilde ik zelf iets gaan ondernemen. Voor mijn dienstitijd had ik al mijn middenstandsdiploma gehaald maar daar kon ik nog niets mee.

Legius Kees had toentertijd aan de Denestraat ongeveer 2 hectare grond te koop. De prijs die hij ervoor vroeg was wel naar mijn zin. Maar hoe kwam ik aan voldoende geld?

Van de bank kon ik niet genoeg lenen. Gelukkig kon ik van Hein van *Girtjes* (Sanders) wat geld lenen en was *Legius Kees* heel goedmoedig met de termijnbetaling. Toen ik tegen onze pa vertelde dat ik grond gekocht had was dat niet naar zijn zin en was *het kot te klein*. Gelukkig kwam het allemaal goed en kon ik beginnen met werk waar ik heel veel zin in had. Ik had al een

Het gelukkige bruidspaar Lies Michiels en Jos van de Kuster te midden van oma Marie Stappaerts en opa Bônnekes Klaos op 21 augustus 1963.

Jos en Lies Daniëls en hun kinderen Pedro, Jan en Henk in 1969. Ze woonden toen in de schuur van hun tuinbouwbedrijf aan het Leijenstraatje.

tuinbouw cursus gevolgd maar in het begin was het vooral pionieren. De belangrijkste gewassen waren stokbonen, snijbonen, witlof, rode kool en bloemkool. Van Jan Fiers kon ik voor een rijksdaalder per uur wel zijn paard huren maar veel moest nog gebeuren met schop, riek en hakker. Een jaar later in 1963 zijn

ons Lies en ik getrouwd. We hebben nog een ½ jaar bij haar ouders ingewoond en konden toen 2 voorkamers huren in het huis van Rens Wouters aan de Denestraat. We woonden toen dicht bij onze tuinderij. In 1964 is in dat huis daar onze eerst zoon Jan geboren. We waren de "koning te rijk!"

Rustpauze voor het personeel van Jos van de Kuster bij zijn aardbeienveld aan het Leijenstraatje. Het stro werd onder de aardbeienplanten gedaan om vruchtrot te voorkomen.

Samen met Kees *Sjol* (Lavrijsen) ben ik in die tijd twee jaar lang een dag in de week naar de tuinbouwvak school geweest om me te bekwamen in het tuinbouwvak.

Leijenstraatje

In 1966 was in Reusel de ruilverkaveling in volle gang. Ik had al eens gehoord dat ik met mijn grond, die was aangegroeid tot ongeveer 6 hectare, her en der in de weg zat. Met burgemeester Van Beek kwam ik snel tot een akkoord en ik kreeg een aaneengesloten lap grond aan het Leijenstraatje. Een bijkomend voordeel was dat de weg vanaf de Lensheuvel verhard werd en dat ik weer dicht bij mijn geboortegrond woonde waar ik altijd *goeien aord* had gehad. Ook hadden ons Lies en ik bij de burgemeester bedongen dat we er een schuur mochten bouwen waar we in konden wonen en dat er gas en elektriciteit zou komen.

De eerste 4000 m² kastuinbouw kon ik starten in 1968. Om voldoende geld te kunnen lenen moest ik toestemming krijgen van het Borgfonds van de tuinbouw. De inspecteur van het fonds dronk bij mij en ons Lies een flinke borrel en zette vervolgens zijn handtekening. Er was geld en de schuur met het woongedeelte erin kon ook gebouwd worden.

Er kwamen goede en minder goede jaren. Vanaf 1970 ben ik samen met Piet Tuut en ons Jet begonnen met avondventen, voornamelijk met zelfgekweekte spuitjes en witlof. Later heb ik met hen 2 jaar op de markt in Bladel gestaan. Daar verkocht ik eigen gekweekte groenten maar ook groenten van de veiling. Het was een heel plezierige tijd en we hadden lol met onze *erremoei*. Zo hadden we grappige prijsstellingen. Bijvoorbeeld: "Komkommers, 40 cent per stuk of 1 gulden en 25 cent voor drie stuks," lacht Jos.

In 1972 kwam er 6000 m² kas bij en een apart woonhuis. Na de geboorte van onze tweeling Henk en Pedro in 1968 waar ons Lies en ik heel gelukkig mee waren kwam er in 1978 en in 1982 nog eens 5000 m² bij. In 1990 werd de eerste 4000 m² kas afgebroken en vervangen door 5000 m²

nieuwe kas. Bovendien werd een nieuwe schuur gebouwd.

Lange tijd hadden we een vast teelplan te weten in het voorjaar, tot 10 mei, 3 keer sla, daarna tot eind oktober tomaten. Enkele jaren hebben we de tomaten afgewisseld met komkommers en aardbeien. Vanaf 1983 zijn we overgeschakeld naar "zware stook" en teelden we het hele jaar rond tomaten. Tot 1990 hadden we ook nog een "volle grond" bedrijf met 8 hectare spruiten en ruim 4 hectare aardbeien. Bovendien hadden we 23 jaar lang een eigen groentewinkeltje. Ons Lies, de jongens en ik hebben vele jaren heel hard moeten werken om "de kop boven water te houden." Daar ben ik ze heel dankbaar voor, al ben ik niet zo iemand die hen dat vaak heeft gezegd.

In 2001 werd ik 61 jaar en verkochten we ons bedrijf aan Willem van Dijk. Nu is het bedrijf in handen van Guus en Mien Lavrijsen en hun 2 zonen.

Personeel

In al die jaren hebben we veel personeel in dienst gehad. Onze vaste knecht was mijn zwager Piet *Tuut* (Dirkx), getrouwd met ons Jet. Vanaf de beginperiode, ongeveer 25 jaar lang heeft hij bij ons gewerkt. Piet kon goed verantwoordelijkheid dragen, we hadden het met hem heel goed getroffen!

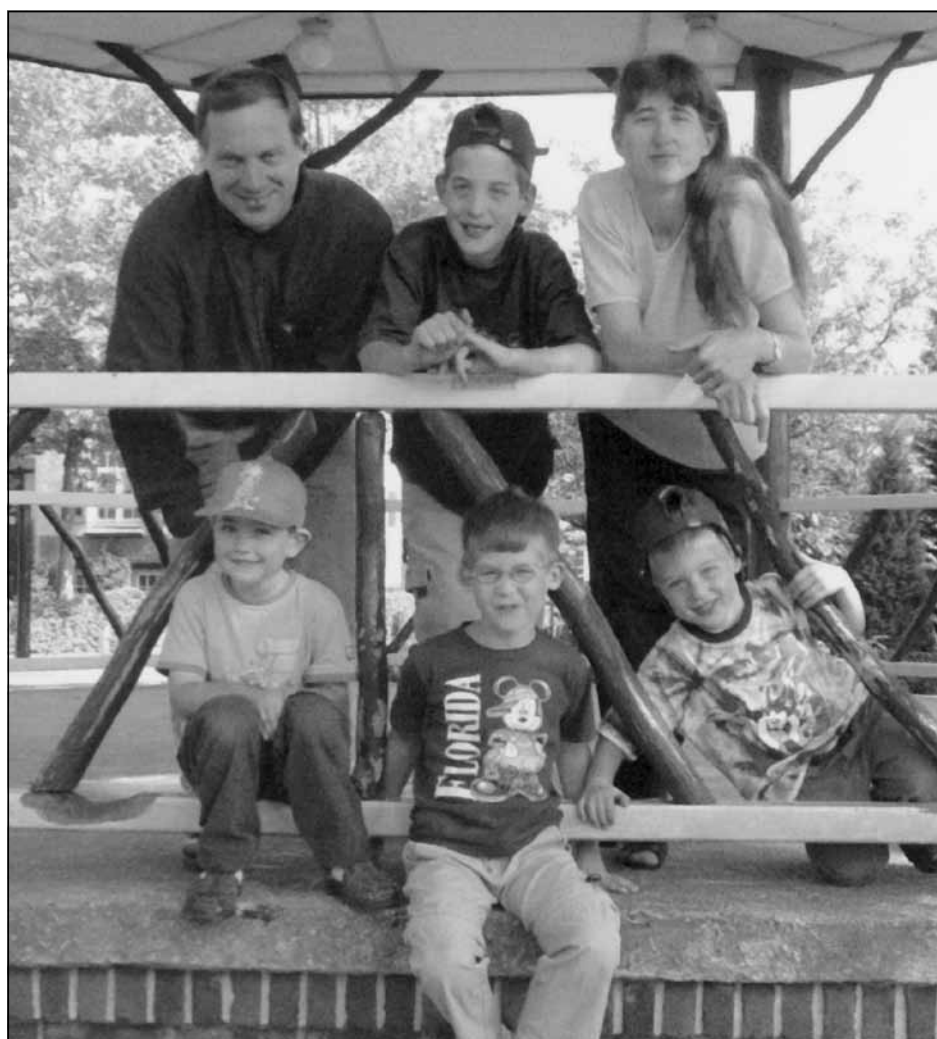
Gemiddeld hadden we vanaf de zeventiger jaren vijf vaste personeelsleden in dienst. Vanaf de tachtiger jaren was dat in voltijds dienstverband. Naar schatting hebben er 1000 jongens en meisjes, meestal scholieren, bij ons gewerkt. Ze bleven vaak tot ze hun schoolopleiding afgerond hadden. Goed met hen omgaan heb ik moeten leren. Al gauw merkte ik dat het veel beter werkte hen te vertellen wat ze goed deden dan te zeggen wat er fout ging. Mijn motto was altijd: "We moeten 't saomen doen, want alléén kan ik niks," heeft gewerkt.

Ook zijn er tussen die jongen en meisjes vriendschappen ontstaan waaruit huwelijken zijn voortgekomen.

Ons Lies en ik zijn wel een beetje trots als we na al die jaren van

Jos en Lies Daniëls-Michiels met hun volwassen zonen Jan, Henk en Pedro in 1989

Jan van Jos van de Kuster en zijn vrouw Francien met hun kinderen, omstreeks 2003. V.l.n.r. Tim Rik, Daan en Chris., Op hun kleinkinderen zijn Jos en Lies heel trots!

Op 5 oktober 1986 vierden Harrie de Kuster samen met zijn vrouw Nelleke van Toorte Girt hun gouden huwelijksfeest Samen met zijn grote familie zit hij hier in "zijn" kerk waar hij tijdens zijn kosterschap heel veel uren had doorgebracht.

jongens en meisjes horen: "Witte ut nog van dieën tééd bé de Kuster, dé was unne goeien tééd."

Met pensioen

Nu ik met pensioen ben heb ik een rustig leven. Af en toe gaan we op vakantie. Soms ga ik wel drie keer in de week kaarten. Ik kaart met drie verschillende groepen te weten, met een vriendenclub, met een aantal *korte geburen* en met mijn broers Niek, Gust, Jan en Fons.

Ongeveer een keer in de week span ik merrie Linda, een Haflinger, voor de sjees en ga dan stukske rijden. Ieder jaar op 15 mei, de verjaardag van ons moeder, houden we familie-dag en dat willen we nog een hele tijd volhouden.

Ons Lies en ik zijn opa en oma van vier kleinkinderen te weten Chris, Rik, Tim en Daan, allemaal van onze Jan en zijn vrouw Francien, waar we heel trots op zijn.

Slot

Jos van de Kuster, zoals ze hem in Reusel overal noemen, is niet in de wieg gelegd om schoolse kennis op te doen. Hij is een man van de praktijk. Al op jonge leeftijd liet hij zien dat hij ondernemingsgeest had. Wat hij voor had daar ging hij voor en ging daarbij risico's niet uit de weg. Het heeft uit het niets een zaak opgebouwd en daarbij steeds weer moeilijkheden en tegenslagen overwonnen. Zijn motto: "We moeten 't saomen doen, want alléén kan ik niks," siert hem. Heel veel Reuselse jongens en meisjes hebben bij hem voor het eerst in hun leven werken geleerd en ondervonden dat geld verdienen niet vanzelf gaat. Jos realiseert zich dat zijn Lies en zonen ook heel hard hebben moeten werken om met hem zo'n zaak op te kunnen bouwen. Daarom stellen we met recht vast dat Jos van Harrie de Kuster en van Nelleke van Toorte Girt een echte Reuselnaar genoemd mag worden.

Harrie en Nelleke Daniëls-van Gompel op hun gouden huwelijksdag als trotse opa en oma te midden van hun grote schare kleinkinderen